

L Ö G**um heimild fyrir ríkisstjórnina til þess að fullgilda fyrir Íslands hönd
Norðurlandasamning um félagslegt öryggi.**

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að fullgilda fyrir Íslands hönd samning milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um félagslegt öryggi sem undirritaður var í Kaupmannahöfn 5. mars 1981 og prentaður er sem fylgiskjal með lögum þessum.

2. gr.

Þegar samningur sá er um ræðir í 1. gr. hefur öðlast gildi að því er Ísland varðar skulu ákvæði hans hafa lagagildi hér á landi.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík 18. maí 1981.

Vigdís Finnbogadóttir.
(L. S.)

Ólafur Jóhannesson.

Fylgiskjal.**Norðurlandasamningur um félagslegt öryggi.**

Ríkisstjórnir Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar,

sem telja að norrænir ríkisborgarar, sem starfa eða dveljast í öðru norrænu landi en sínu eigin, eigi að njóta sama félagslegs öryggis og ríkisborgarar landsins,

sem gera sér ljóst að löggjöf norrænna landa tryggi að miklu leyti slíkt jafnrétti,

sem telja þó að á vissum sviðum sé þörf fyrir ítarlegri reglur, að nokkru til þess að veita þeim, sem starfa eða dveljast utan heimalands síns, fullnægjandi vernd og að nokkru til þess að samræma löggjöf landanna,

sem álíta að Norðurlandasamningurinn frá 1955 um félagslegt öryggi hafi haft mikla þýðingu í þessu tilliti, en að með tilliti til þróunarinnar beri nú að setja nýjar reglur í hans stað,

hafa komið sér saman um að gera nýjan Norðurlandasamning um félagslegt öryggi, svohljóðandi:

I. HLUTI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Í þessum samningi merkja orðin:

- a) „norrænt land“
sérhvert samningsríkjanna,
- b) „norrænn ríkisborgari“
ríkisborgara norræns lands,
- c) „löggjöf“
lög, reglugerðir og aðrar tilskipanir um þær greinar félagslegs öryggis, sem um ræðir í 1. málsgrein 2. greinar, þó ekki að því leyti, sem í þeim felast reglur um samskipti eins norræns lands eða fleiri annars vegar og eins eða fleiri annarra landa hins vegar,
- d) „hlutaðeigandi stjórnvald“
í Danmörk
félagsmálaráðuneytið,
í Finnlandi

félags- og heilbrigðismálaráðuneytið,
á Íslandi
heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið,
í Noregi
félagsmálaráðuneytið,
í Svíþjóð

ríkisstjórnina

eða það stjórnvald, sem nefnd stjórnvöld ákveða,

- e) „stofnun“
stjórnvald eða stofnun, sem veitir bætur,
- f) „aðstoð“
annars vegar undanþágu frá greiðslu, eftirgjöf eða endurgreiðslu kostnaðar vegna sjúkra- hjálpar, þar með taldar tannlækningar, hjálp vegna meðgöngu og fæðingar, lyf, gervilimir og önnur stöðtæki, og hins vegar greiðslur vegna ferða, sem farnar eru vegna slíkrar sjúkra- hjálpar,
- g) „dagpeningar“
greiðslu í reiðufé, er miðast við dag eða viku og innt er af hendi vegna veikinda, barnsburðar eða ættleiðingar,
- h) „grunnlífeyrir“
almennan lífeyri, sem ekki miðast við starfs- tíma, fyrri atvinnutekjur né iðgjaldagreiðslur, svo og viðbótargreiðslur við slíkan lífeyri,
- i) „viðbótarlífeyrir“
almennan lífeyri, sem miðast við starfstíma, fyrri atvinnutekjur eða greidd iðgjöld, svo og viðbótargreiðslur við slíkan lífeyri,
- j) „iðgjald“
tillag, miðað við ár eða annað ákvarðað tíma- bil, sem maður, er samningur þessi tekur til, eða vinnuveitandi hans greiðir til þess að standa straum af bótagreiðslum, sem um ræðir í þessum samningi,
- k) „búsettur“
að maður sé búsettur í landi samkvæmt þjóðskrá þess, ef sérstakar ástæður leiða ekki til annars.

2. gr.

1. Þessi samningur tekur til allra þeirra laga í norrænum löndum, sem á hverjum tíma gilda um eftirtaldir greinar hins félagslega réttindakerfis:

- a) bætur vegna veikinda, barnsfæðinga eða ætt- leiðinga,
b) bætur vegna örorku, elli eða dauða,
c) bætur vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma,
d) bætur vegna atvinnuleysis,
e) almennar bætur í peningum til barna,
f) félagslega aðstoð.

2. Þegar norrænt land fullgildir þennan samning skal það leggja fram skrá yfir þá löggjöf, sem fjallar um þær greinar félagslegs öryggis, sem nefndar eru í 1. málsgrein. Síðan skal sérhvert land fyrir lög febrúarmánaðar ár hvert tilkynna danska utan- ríkisráðuneytinu þær breytingar á skránni, sem verða vegna löggjafar, sem sett hefur verið á næstliðnu almanaksári.

3. Í viðauka við samning þennan er að finna sérstök ákvæði um framkvæmd samningsins í viss- um tilvikum að því er varðar hvert land fyrir sig.

3. gr.

Samningur þessi tekur til:

- a) norrænna ríkisborgara,
b) flóttamanna, sem um ræðir í 1. grein samnings frá 28. júlí 1951 um réttarstöðu flóttamanna eða bókun með þeim samningi frá 31. janúar 1967,
c) ríkisfangslausra manna, sem um ræðir í 1. grein samnings frá 28. september 1954 um rétt- arstöðu ríkisfangslausra manna,
d) annarra manna, sem löggjöf norræns lands tekur eða hefur tekið til,
e) manna, sem rekja rétt sinn til einhvers þeirra manna, sem nefndir eru í stafliðum a) — d).

4. gr.

Við framkvæmd löggjafar í norrænu landi njóta ríkisborgarar annarra norrænna landa sama réttar og eigin borgarar landsins að svo miklu leyti sem ekki leiðir annað af ákvæðunum í III. hluta þessa samnings.

5. gr.

Nú skerðast bætur samkvæmt löggjöf norræns lands ef þær lenda með öðrum bótum og skal þá einnig unnt að skerða þær, ef þær lenda með til- svarandi bótum samkvæmt löggjöf annars norræns lands.

II. HLUTI

Ákvæði um hvaða löggjöf skuli beitt.

6. gr.

1. Sá, sem búsettur er í norrænu landi, fellur undir löggjöf búsetulandsins að svo miklu leyti sem annað leiðir ekki af öðru ákvæði í þessum hluta.

2. Norrænn ríkisborgari, sem er í skiprúmi á skipi, sem siglir undir fána norræns lands, telst búsettur og ráðinn til starfs í því landi.

3. Nú er skip, sem siglir undir fána norræns lands, selt á leigu að mestu ómannað til útgerðarmanns í öðru norrænu landi og skal þá ákvæðið í 2. málsgrein aðeins gilda um þá, sem ráðnir eru af eiganda skipsins eða einhverjum í hans umboði. Norrænn ríkisborgari, sem ráðinn er á skip af útgerðarmanni eða einhverjum í hans umboði, telst búsettur og ráðinn í síðar nefnda landinu.

7. gr.

1. Sá, sem ráðinn er til starfa í öðru norrænu landi en því, sem hann er búsettur í, skal með tilliti til þess starfs falla undir löggjöf starfslandsins að því er tekur til bótaréttar, sem byggist á launuðu starfi eða tekjum af slíku starfi.

2. Þegar maður er ráðinn til starfa í tveim eða fleiri norrænum löndum skal litið svo á að hann starfi þar sem vinnuveitandinn er búsettur eða fyrirtækið á heima.

3. Sá, sem er í starfslíði og í ferðum hjá fyrirtæki, sem annast flutninga í lofti eða á landi, skal teljast starfa þar sem hið fasta starfsaðsetur hans er.

4. Það skal einnig talið starf í norrænu landi, þegar unnið er við rannsóknir og nýtingu náttúruauðlinda á landgrunni þess lands eins og það er skilgreint í Genfarsamþykktinni frá 29. apríl 1958 um landgrunnið.

8. gr.

1. Nú sendir atvinnurekandi starfsmann frá norrænu landi til annars norræns lands til þess að inna þar af hendi á atvinnurekandans reikning starf, sem ætlað er að taki í mesta lagi tólf mánuði, og skal hann þá enn vera undir lögum fyrrnefnda landsins að því er tekur til bótaréttar, sem um ræðir í 7. grein.

2. Nú tekur starfið í landinu, sem starfsmaður var sendur til, lengri tíma en búist var við og meira en tólf mánuði og getur þá það, sem segir í 1. málsgrein, gilt áfram þar til starfinu lýkur, enda sé það samþykkt af hlutaðeigandi stjórnvöldum í löndum þeim, sem hlut eiga að máli.

3. Við beitingu ákvæða þessarar greinar skal það gilda, sem segir í 7. grein, 4. málsgrein.

9. gr.

Þessi samningur snertir ekki þau ákvæði í Vínarsamningnum frá 18. apríl 1961 um stjórn mála-samband né Vínarsamningnum frá 24. apríl 1963 um ræðissamband, sem varða þá löggjöf, sem nefnd er í 2. grein, 1. málsgrein. Sérstök ákvæði um rétt til aðstoðar er að finna í III. hluta, 1. kafla.

10. gr.

Íðgjöld vegna bóta, sem þessi samningur fjallar um, skulu innt af hendi í því landi, er löggjöf um rétt til bóta, sem byggjast á atvinnu eða atvinnutekjum, gildir í. Slíkra íðgjalda skal ekki krafist í öðru landi.

11. gr.

Að því er varðar sérstaka flokka manna eða einstaklinga geta hlutaðeigandi stjórnvöld tveggja eða fleiri norrænna landa samið um undantekningar frá reglunum í þessum hluta. Tilkynningar um slíkt samkomulag skal senda danska utanríkisráðuneytinu, en því ber að tilkynna hlutaðeigandi stjórnvöldum í þeim löndum, sem ekki eru aðilar að samkomulaginu.

III. HLUTI

Sérstök ákvæði um bótarétt.

1. kafli. Bætur vegna veikinda, barnsfæðinga og ættleiðinga.

12. gr.

1. Sá, sem flyst frá einu norrænu landi til annars, getur að því er varðar rétt til bóta vegna veikinda, barnsburðar eða ættleiðingar í landinu, sem flust er til, skírskotað til aðstæðnanna á þeim tíma, sem hann var háður löggjöf landsins, sem hann fluttist frá. Við veitingu bóta í landinu, sem flust var til, skal taka tillit til bóta, sem veittar eru í landinu, sem flust var frá.

2. Réttur til bóta samkvæmt þessari grein er einnig fyrir hendi vegna sjúkdóms, meðgöngu eða fæðingar, sem átti sér stað áður en búseta var tekin upp í landinu, sem flust var til. Þessi samningur veitir þó ekki rétt til bóta ef ætla má að tilgangurinn með flutningnum til landsins hafi verið sá, að fá slíkar bætur þar.

3. Nú er maður aðnjótandi dagpeninga frá landinu, sem hann flyst frá, þegar flutningur á sér stað og skal hann þá eftir flutninginn fá dagpeninga frá landinu, sem hann fluttist til, samkvæmt löggjöf þess. Þegar nauðsynlegt er skal taka tillit til atvinnutekna í landinu, sem flust var frá.

4. Ákvæði þessarar greinar skulu á samsvarandi hátt gilda fyrir þann mann, sem af öðrum ástæðum en vegna flutnings samkvæmt ákvæðunum í II. hluta þessa samnings á rétt til bóta vegna sjúkdóms, barnsburðar eða ættleiðingar frá öðru norrænu landi en því hvers löggjöf hann áður var háður.

13. gr.

Maður, sem ráðinn er til starfa í öðru norrænu landi en því, sem hann er búsettur í, á í veikindum rétt á dagpeningum frá starfslandinu meðan ráðningin stendur, eigi þó skemur en 90 daga. Síðan greiðast dagpeningar frá búsetulandinu og gilda um það ákvæði 12. greinar.

14. gr.

1. Um mann, sem búsettur er í norrænu landi og á þar rétt til aðstoðar, gildir það, að verði hann þurftandi sjúkrahjálpar meðan hann dvelur í öðru norrænu landi skal hann njóta aðstoðar frá dvalarlandinu samkvæmt löggjöf þess. Hið sama gildir um mann, sem án þess að vera norrænn ríkisborgari á rétt á aðstoð í norrænu landi vegna þess að hann vinnur á skipi, sem siglir undir fána norræns lands.

2. Réttur til bóta samkvæmt þessari grein er þó ekki fyrir hendi ef telja má að tilgangur með dvöl í landinu sé að njóta aðstoðar þar. Sá sem dvelst í einhverju landanna vegna annars en atvinnu eða náms á því aðeins rétt á aðstoð vegna barnsfæðingar að ekki hafi verið ástæða til þess að ætla að fæðingin mundi eiga sér stað meðan á þeirri dvöl stæði.

3. Réttur til bóta samkvæmt þessari grein fellur niður um leið og ástand bótaþegans leyfir að hann ferðist til landsins, sem hann er búsettur í. Þó skal halda bótagreiðslum áfram þegar þannig er ástatt að ekki er sanngjarnt að vísa hinum sjúka til umönnunar í búsetulandinu.

4. Við heimför til búsetulandsins skal dvalarlandið standa straum af þeim aukakostnaði, sem af því leiðir að maður vegna sjúkdóms síns verður að ferðast með dýrara móti en hann ella mundi gera.

15. gr.

Menn, sem samkvæmt samningum þeim, sem nefndir eru í 9. grein, falla ekki undir löggjöf landsins, sem þeir starfa í, skulu þó eiga rétt á aðstoð vegna veikinda, barnsfæðinga og ættleiðinga samkvæmt löggjöf starfslandsins. Eigi skal krafist um iðgjöld í starfslandinu.

16. gr.

Ákvæði í löggjöf norræns lands um takmarkanir á greiðslu dagpeninga til þeirra, sem dveljast erlendis, gilda ekki þegar sá, sem á rétt á dagpeningum, dvelst í öðru norrænu landi.

17. gr.

Nú greiðir vinnuveitandi í norrænu landi laun í fjarvist frá vinnu vegna veikinda, barnsfæðingar eða ættleiðingar til starfsmanns, sem fyrir sama tíma og vegna sömu tekna fær dagpeninga frá öðru norrænu landi, og á þá vinnuveitandinn rétt á nefndum dagpeningum í stað starfsmannsins, eins og dagpeningarnir væru greiddir frá starfslandinu.

2. kafli. Bætur vegna örorku, elli og dauða.**Grunnlífeyrir.**

18. gr.

1. Meðan ríkisborgari norræns lands er búsettur í öðru norrænu landi, á hann rétt til grunnlífeyris frá búsetulandinu á sömu forsendum og gilda fyrir ríkisborgara landsins og með þeim skilyrðum, sem annars eru sett í þessari grein.

2. Í þeim tilvikum, sem nefnd eru í 1. málsgrein, greiðist grunnlífeyrir

1) að því er varðar ellilífeyri, þegar sá, sem um lífeyri sækir, hefur dvalist í landinu að minnsta kosti þrjú síðustu árin samfleytt.

2) að því er varðar örorkulífeyri, þegar sá, sem um lífeyri sækir,

a) hefur dvalist í landinu samfleytt að minnsta kosti þrjú síðustu árin, eða

b) hefur dvalist í landinu samfleytt að minnsta kosti síðasta árið og hefur á þeim dvalartíma verið samfelld í að minnsta kosti eitt ár líkamlega og andlega fær um að inna af hendi almenn arðbær störf.

3) að því er varðar lífeyri til eftirlifenda,

a) þegar hinn eftirlifandi hefur dvalist í landinu samfleytt að minnsta kosti þrjú síðustu árin, eða

b) þegar hinn látni var aðnjótandi örorkulífeyris frá þessu landi er hann lést eða fullnægði þeim kröfum, sem greinir í 2 a eða b, hvort tveggja með því skilyrði, að hinn eftirlifandi hafi verið búsettur í landinu, þegar andlátíð bar að.

3. Þegar maður, sem nýtur örorkulífeyris eða eftirlifendalífeyris samkvæmt þessari grein, nær almennum lífeyrisaldri, sem gildir í búsetulandinu, kemur ellilífeyrir í stað þess lífeyris án tillits til dvalartíma.

4. Við athugun á því hvort fullnægt sé skilyrði 2. málsgreinar um tiltekna samfellda dvöl skal ekki tekið tillit til fjarveru um stundarsakir. Sem slík fjarvera skal jafnan teljast fjarvera sem hverju

sinni stendur ekki lengur en fjóra mánuði, ellegar einn mánuð að því er varðar skilyrðið um eins árs samfellda dvöl. Tímabil fjarveru um stundarsakir teljast ekki dvalartími.

19. gr.

1. Grunnlífeyrir samkvæmt 18. grein miðast við samanlagðan búsetutíma lífeyrisþegans í einu eða fleiri hinna norrænu landa.

2. Ef búsetutími samkvæmt 1. málsgrein er að minnsta kosti 40 ár, greiðist grunnlífeyrir án skerðingar vegna búsetutíma. Í öðrum tilvikum er grunnlífeyririnn að minnsta kosti einn fertugasti hluti fyrir hvert búsetuár. Í þessum útreikningi er sleppt tímanum fyrir fullnaðan 16 ára aldur og tímanum eftir að almennum lífeyrisaldri í búsetulandinu er náð. Ef lífeyrisgreiðslur hefjast áður en lífeyrisþegi nær hinum almenna lífeyrisaldri reiknast honum einnig til góða tíminn, sem á vantar að hann hafi náð lífeyrisaldri.

3. Eftirlífendalífeyrir til maka reiknast á samsvarendi hátt á grundvelli búsetutíma hins látna ef sá tími er lengri en búsetutími lífeyrisþegans. Hið sama á við um útreikning ellilífeyris til eftirlífandi maka, sem mundi hafa átt rétt á eftirlífendalífeyri, ef hann hefði ekki þegar náð lífeyrisaldri. Eftirlífendalífeyrir til barna greiðist án skerðingar vegna lengdar búsetutímans.

4. Ef grunnlífeyrir er samkvæmt löggjöf norræns lands miðaður við búsetutíma í landinu, skal búsetutími borgara þess lands í öðru norrænu landi teljast sem búsetutími í heimalandinu.

5. Nú á norrænn ríkisborgari, sem nýtur grunnlífeyris frá búsetulandinu, einnig rétt á grunnlífeyri frá öðru norrænu landi samkvæmt löggjöf þess og greiðist þá lífeyrir frá síðarnefnda landinu einungis að því marki sem hann er hærri en lífeyrir frá búsetulandinu. Þetta gildir þó ekki, ef hvor tveggja lífeyririnn miðast eingöngu við búsetutíma í hlutaðeigandi landi og sá búsetutími, sem lagður er til grundvallar við útreikning lífeyrisins frá búsetulandinu, er skemmri en 40 ár.

20. gr.

1. Nú flyst ríkisborgari norræns lands frá einu þeirra til annars og lífeyrisatburðurinn skeður áður en svo langur tími er liðinn að unnt sé að greiða grunnlífeyri frá landinu, sem flust var til, og skal þá greiða lífeyririnn frá því landi þar sem tímaskilyrðinu fyrir rétti til grunnlífeyris var síðast fullnægt eins og maðurinn væri enn búsettur þar. Þetta

gildir því aðeins að sótt sé um lífeyri innan þriggja ára frá því hann fór frá síðarnefnda landinu.

2. Nú nýtur norrænn ríkisborgari grunnlífeyris frá landi, sem hann er ríkisborgari í, en flyst frá því landi til annars norræns lands, og skal hann þá halda rétti sínum til grunnlífeyris frá því landi, sem lífeyririnn greiðir.

3. Grunnlífeyrir samkvæmt 1. eða 2. málsgrein greiðist þar til lífeyrisþeginn fær grunnlífeyri frá landinu, sem hann fluttist til, eða hefur dvalist þar svo lengi að hann uppfyllir skilyrðið um ákveðinn dvalartíma í landinu til þess að öðlast rétt til þess grunnlífeyris, sem um er að ræða, í mesta lagi þó í þrjú ár. Að því er varðar mann, sem flyst til heimalands síns, fellur réttur til lífeyris, sem hér um ræðir, niður í öllum tilvikum þegar hann nær þeim lífeyrisaldri, sem gildir í heimalandinu.

4. Nú á maður rétt á grunnlífeyri samkvæmt löggjöf landsins, sem hann fluttist til, og sá lífeyrir miðast einungis við búsetutíma í því landi og skal þá slíkur lífeyrir ekki koma í veg fyrir að hann fái lífeyri í samræmi við ákvæði þessarar greinar frá landinu, sem hann fluttist frá. Lífeyrir frá landinu, sem flust var frá, greiðist þó aðeins að því marki, sem hann er hærri en lífeyririnn frá landinu, sem flust var til.

Viðbótarlífeyrir.

21. gr.

Í sambandi við skilyrði fyrir rétti til viðbótarlífeyris frá norrænu landi eru tryggingatímabil, sem maður á að baki samkvæmt löggjöf um viðbótarlífeyri í fleiri en einu norrænu landi, lögð saman að svo miklu leyti sem þau taka ekki yfir sama tíma-skeið.

22. gr.

Einungis í þeim tilvikum, sem um ræðir í 23. grein, hefur það áhrif á viðbótarlífeyri, að maður á einnig rétt á viðbótarlífeyri frá öðru norrænu landi.

23. gr.

1. Nú uppfyllir maður í fleiri en einu norrænu landi þau skilyrði, sem gilda um útreikning viðbótarlífeyris einnig á grundvelli áætlunar um tryggingatímabil, sem hefðu náðst, ef lífeyrisatburðurinn hefði ekki skeð, og skal þá slíkur útreikningur einungis gerður í því landi þar sem hækkun lífeyrisins, er af útreikningnum leiðir, verður mest.

2. Nú er kveðinn upp nýr úrskurður um einstakt lífeyrismál í einhverju landanna eða fyrra úrskurði breytt og skal þá að nýju athuga frá hvaða landi

skuli greiða viðbótarlífeyri, sem reiknaður er á grundvelli áætlunar eins og í 1. málsgrein segir.

3. Ákvæði þessarar greinar skulu ekki gilda þegar maður hefur áunnið sér lífeyrisrétt í fleirum en einu landi samtímis á tveimur síðustu árunum áður en tryggingaratburðurinn átti sér stað.

3. kafli. Bætur vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma.

24. gr.

1. Það hefur ekki áhrif á bótarétt vegna vinnuslyss eða atvinnusjúkdóms, að réttthafi er búsettur eða dvelst í öðru norrænu landi en landinu, er löggjöf sú, sem skaðinn skal bættur eftir samkvæmt II. hluta þessa samnings, gildir í.

2. Ákvæði samningsins um rétt til aðstoðar í búsetu- eða dvalarlandinu gilda einnig um vinnuslys og atvinnusjúkdóma.

25. gr.

1. Nú er unnt að greiða bætur vegna atvinnusjúkdóms samkvæmt löggjöf fleiri en eins norræns lands og skulu þá bæturnar greiddar einungis samkvæmt löggjöfinni í landinu þar sem það starf, sem sýkingarhættan fylgir, var síðast innt af hendi fyrir þann tíma er sjúkdómurinn kom í ljós.

2. Nú elnar atvinnusjúkdómur, sem bættur er samkvæmt löggjöf norræns lands, og skal það land þá einnig bæta það heilsuhrak, ef það verður ekki rakið til vinnu í öðru norrænu landi.

4. kafli. Bætur vegna atvinnuleysis.

26. gr.

Nánari ákvæði um rétt til bóta vegna atvinnuleysis er að finna í samningnum frá 28. júní 1976 milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um reglur varðandi viðurkenningu á réttthæfingarskeiði m. m. vegna réttar til dagpeninga fyrir þá, sem tryggðir eru gegn atvinnuleysi.

IV. HLUTI

Önnur ákvæði.

27. gr.

Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu í samvinnu semja þær reglur, sem þörf er á til þess að tryggja samræmda norræna framkvæmd þessa samnings.

28. gr.

Í sambandi við framkvæmd þessa samnings skulu stjórnvöld og stofnanir veita gagnkvæmt liðsinni eftir þörfum. Í sérhverju norrænu landi skal vera stofnun tilnefnd af hlutaðeigandi stjórnvaldi sem sérstakur tengiliður.

29. gr.

1. Nú afhendir maður stofnun í norrænu landi umsókn um bætur samkvæmt löggjöf annars norræns lands og skal þá sú stofnun þegar í stað senda umsóknina til viðeigandi stofnunar í hlutaðeigandi landi. Umsókn skal talin fram komin þar þann dag, sem hún var lögð fram í fyrrnefnda landinu.

2. Nú er svo kveðið á í löggjöf norræns lands að kæru eða öðru erindi, er um ræðir í 1. málsgrein, skuli framvísað innan ákveðins tíma til þess að það verði tekið til greina og skal þá talið að þessu skilyrði sé fullnægt ef erindinu hefur verið framvísað til stofnunar í öðru norrænu landi innan hins tilskilda tíma. Sú stofnun skal þegar í stað senda erindið til hlutaðeigandi stofnunar.

30. gr.

1. Nú hefur stofnun í norrænu landi greitt bætur með þeim hætti að skylda til endurgreiðslu skapast og má þá draga frá bótum greiddum í öðru norrænu landi það sem ofgreitt var að svo miklu leyti sem réttarreglurnar í því landi leyfa.

2. Nú hefur stofnun í norrænu landi veitt bætur til bráðabirgða meðan beðið er endanlegs úrskurðar og síðar kemur í ljós að bótaþeginn átti ekki rétt á bótum eða átti aðeins rétt á lægri bótum og má þá halda eftir, í heild eða að hluta, samvarandi bótum frá öðru norrænu landi fyrir sama tíma. Sama gildir þegar bætur eru greiddar án þess að gætt hafi verið ákvæða í þessum samningi eða þegar síðari framkvæmd samningsins leiðir til þess að bætur í fyrrnefnda landinu hefði ekki átt að greiða eða aðeins greiða með lægri fjárhæð.

3. Fjárhæðir, sem haldið er eftir samkvæmt 1. eða 2. málsgrein, skal afhenda stofnun þeirri, sem ekki hefði átt að greiða bætur eða hefði átt að greiða lægri bætur.

31. gr.

1. Skjal um rétt til meðlags, sem gefið er út í norrænu landi, skal einnig talið gildur grundvöllur fyrirframgreiðslu meðlags í öðru norrænu landi. Ef skjalið geymir ekki úrskurð dómstóls eða annars opinbers stjórnvalds, skal það áritað vottorði um að samkvæmt því sé unnt að innheimta hjá hinum meðlagsskylda í landinu, sem það var gefið út í.

2. Ekki er skylt að inna af hendi fyrirframgreiðslu meðlags að því leyti sem hún hefur verið innt af hendi í öðru norrænu landi fyrir sama tíma.

32. gr.

Norrænt land, sem að staðaldri veitir ríkisborgara annars norræns lands framfærslu eða aðra félagslega umönnun að mestu leyti, getur ekki af þeim sökum krafist þess að heimaland styrkþegans taki við honum ef fjölskylduástæður hans, tengsl við búsetulandið eða aðstæður að öðru leyti mæla með því að hann fái að vera þar áfram og alls ekki ef hann hefur fimm síðustu árin verið búsettur í landinu.

33. gr.

Þessi samningur veitir ekki rétt til greiðslu grunnlífeyris til nokkurs manns, sem ekki er búsettur í norrænu landi. Samningurinn veitir ekki heldur rétt til öflunar réttinda utan norrænu landanna.

34. gr.

1. Samningur þessi gildir ekki um bætur og iðgjöld vegna tímans fyrir gildistöku hans.

2. Við ákvörðun réttar til bóta samkvæmt þessum samningi skal einnig taka tillit til tímabila trygginga, starfs og búsetu fyrir gildistöku hans.

3. 23. grein þessa samnings skal einnig gilda um lífeyri, sem við gildistöku hans er greiddur samkvæmt 5. grein b í samningnum frá 15. september 1955.

35. gr.

Þessi samningur skal ekki hafa í för með sér lækun bóta, sem greiddar eru þegar hann tekur gildi.

36. gr.

1. Vilji eitthvert land segja samningnum upp, skal það tilkynna danska utanríkisráðuneytinu það skriflega, en það skal skýra ríkisstjórnnum annarra norrænna landa frá því.

2. Uppsögnin gildir aðeins fyrir það land, sem segir upp, og gildir frá og með byrjun þess almanaksárs, sem hefst að liðnum a. m. k. sex mánuðum frá því að danska utanríkisráðuneytinu barst tilkynning um uppsögnina.

3. Sé samningnum sagt upp, haldast þau réttindi, sem fengist hafa samkvæmt honum.

37. gr.

1. Samning þennan skal fullgilda og skal fullgildingarskjölunum komið til varðveislu í danska utanríkisráðuneytinu.

2. Samningurinn gengur í gildi fyrsta dag næsta mánaðar eftir að liðnir eru tveir heilir almanaks mánuðir frá því að fullgildingarskjöl allra landanna voru afhent til varðveislu.

38. gr.

Þegar þessi samningur gengur í gildi fellur úr gildi samningur milli Íslands, Danmerkur, Finnlands, Noregs og Svíþjóðar frá 15. september 1955 um félagslegt öryggi ásamt síðari breytingum og viðaukum við hann svo og samningur sömu ríkja frá 6. febrúar 1975 um bætur vegna veikinda, meðgöngu og barnsburðar.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í Kaupmannahöfn hinn 5. mars 1981 í einu eintaki á íslensku, dönsku, finnsku, norsku og sænsku og skulu allir textarnir jafngildir.

VIÐAUKI

**við samning milli Íslands, Danmerkur,
Finnlands, Noregs og Svíþjóðar um félagslegt
öryggi.**

**ÁKVÆÐI UM BEITINGU LÖGGJAFAR
EINSTAKRA LANDA**

A. DANMÖRK

1. Um 6. gr.

Ákvæðin í 2. og 3. málsgrein 6. greinar hafa ekki áhrif á réttinn til aðstoðar í Danmörk vegna veikinda eða barnsfæðingar til handa þeim, sem búsettir eru þar í landi.

2. Um 14. gr.

Ákvæðin um aðstoð vegna veikinda taka ekki til greiftrunarstyrks samkvæmt lögum um almennar sjúkratryggingar.

3. Um 18. gr.

Þegar fullnægt er skilyrðunum til þess að fá eftirlífendalífeyri samkvæmt 18. grein, 2. málsgrein, tölulíð 3 b, skal búsetutími í öðru norrænu landi jafngilda búsetutíma í Danmörk er meta skal hvort fullnægt sé skilyrðinu um að minnsta kosti eins árs búsetu í Danmörk, eftir að náð er lægra aldursmarkinu til vinnslu lífeyrisréttar á grundvelli búsetutíma. Þetta ákvæði gildir á samsvarandi hátt um danska ríkisborgara.

4. Um 19. gr.

a) Ríkisborgarar annarra norrænna landa skulu eiga rétt á fullum dönskum ellilífeyri samkvæmt ákvæði almannalífeyrisslaga um rétt til fulls lífeyris til handa þeim, sem hefur verið búsettur í Danmörk að minnsta kosti tíu ár á því aldurs skeiði, sem menn geta áunnið sér rétt til lífeyris á grundvelli búsetutíma, og þar af að minnsta kosti fimm síðustu árin áður en venjulegum lífeyrisaldri er náð. Búsetutími í öðrum norrænum löndum er ekki talinn með þegar ákvörðun er tekin um það, hvort fullan lífeyri megi greiða samkvæmt nefndu ákvæði.

b) Við beitingu 19. greinar, 2. málsgreinar, 3. málslíðs, er við útreikning lífeyris til manns, sem samkvæmt samningnum skal fá lífeyri frá Danmörk, talinn með búsetutími í norrænu löndunum eftir að náð er lægra aldursmarkinu, sem samkvæmt dönsku lífeyrisslögjöfnum er krafist til þess að maður geti áunnið sér rétt til lífeyris á grundvelli búsetutíma.

c) Ákvæðin í 19. grein, 3. málsgrein, taka á tilsvarendi hátt til örorkulífeyris samkvæmt dönsku lögunum um örorkulífeyri o. fl. með þeim skilyrðum, sem í þeim lögum greinir.

d) Við útreikning á ekkjulífeyri, örorkulífeyri og ellilífeyri samkvæmt danskri löggjöf til þeirra, sem misst hafa maka sinn, miðuðum við búsetutíma hins látna maka í norrænu löndunum, skal fullnægt þeim skilyrðum, sem um það gilda samkvæmt örorkulífeyrisslögum, ekkjulífeyrisslögum og almannalífeyrisslögum. Við útreikning búsetutíma frá því er lífeyrisgreiðslur hefjast þar til lífeyrisaldri, sem gildir í búsetulandinu, er náð er lagður til grundvallar aldur eftirlifandi maka, þegar réttur til lífeyris stofnast.

5. Um 20. gr.

a) Norrænn ríkisborgari, sem er búsettur í öðru norrænu landi en Danmörk, getur ekki samkvæmt 20. gr., 1. málsgrein, fengið danskan ellilífeyri fyrir aldursmörk eða undanþágu frá aldursskilyrðum vegna atvinnuleysis eða álíka skorts á möguleika til atvinnu.

b) Einstæð kona, sem er orðin 62 ára, fær ellilífeyri frá Danmörk samkvæmt 20. grein, 2. málsgrein, umfram þriggja ára tímenn eftir flutning samkvæmt 3. málsgrein greinarinnar svo lengi sem lífeyrisþeginn hefur ekki náð almennum lífeyrisaldri í búsetulandinu.

c) Að því er tekur til manna, sem með undanþágu frá aldursskilyrðum fá ellilífeyri fyrir

aldursmörk frá Danmörk eftir flutning til annars norræns lands fyrir 1. janúar 1978, veitist lífeyririnn umfram þriggja ára tímabilið eftir flutninginn samkvæmt 20. grein, 3. málsgrein, þar til lífeyrisþeginn hefur náð almennum lífeyrisaldri í búsetulandinu.

6. Um 21. gr.

Við beitingu 21. greinar skulu þeir aðilar að viðbótarlífeyrissjóði vinnuarkaðarins, sem greiddur hefur verið fyrir á einu almanaksári sá fjöldi iðgjaldagreiðslna, sem krafist er til þess að ná fullum réttindum, teljast hafa lokið heils árs tryggingartíma. Þeir aðilar, sem greiddar hafa verið fyrir færri iðgjaldagreiðslur, skulu teljast hafa lokið tryggingartíma, er nemi svo miklum hluta árs sem svarar til hlutfallsins milli fjölda greiddra iðgjaldagreiðslna og þess fjölda, sem krafist er til þess að ná fullum réttindum.

B. FINNLAND.

1. Um 5. gr.

Við ákvörðun réttar til dagpeninga vegna barnsfæðingar samkvæmt finnskri löggjöf skal einnig taka tillit til dagpeninga, sem samkvæmt löggjöf annars norræns lands eru greiddir hinu foreldrinu vegna sömu barnsfæðingar eða ætleiðingar.

2. Um 18.—20. gr.

a) Þegar grunnlífeyrir er veittur manni, sem er búsettur í öðru norrænu landi en Finnlandi, skal lífeyririnn og viðbótagreiðslur honum tengdar reiknast eftir þeim reglum, sem gilda fyrir lífeyrisþega búsetta í sveitarfélagi, sem er í lægsta bótaflokki, sem um ræðir í 27. grein almannalífeyrisslaganna.

b) Við ákvörðun réttar til húsnæðisstyrkja samkvæmt lögum um húsnæðisstyrki til lífeyrisþega skal einungis taka tillit til húsnæðiskostnaðar í Finnlandi.

c) Við beitingu 18. greinar skal litið á atvinnuleysislífeyri samkvæmt 20. og 22. grein C í almannalífeyrisslögnum sem örorkulífeyri.

d) Ákvæðin í 20. grein taka ekki til atvinnuleysislífeyris samkvæmt 20. og 22. grein almannalífeyrisslaganna.

3. Um 21. grein.

Við beitingu 21. greinar skal þeim, sem hefur verið tryggður samkvæmt lögunum um lífeyri til

launþega í skammtíma störfum, reiknaður tryggingartími, er sé einn mánuður fyrir hvern almanaksmanuð, sem iðgjald hefur verið greitt til lífeyrissjóðsins hans vegna.

C. ÍSLAND

1. Um 18.—20. gr.

Þegar dvalartíminn, sem nefndur er í 18. grein, 2. málsgrein, er liðinn og ákvarða skal tryggingartíma á Íslandi, skal búsetutími í öðru norrænu landi jafngilda búsetutíma þar. Þetta á við hvort sem sá, sem sest að á Íslandi, er ríkisborgari Íslands eða annars norræns lands. Um íslenska ríkisborgara, sem taka sér búsetu á Íslandi, skal það gilda að þegar þeir hafa náð þeim lífeyrisaldri, sem þar gildir, skal búsetutími í öðru norrænu landi jafngilda búsetutíma á Íslandi, án þess að krafist sé þess lágmarksbúsetutíma sem nefndur er í 18. grein, 2. málsgrein.

2. Um 19. gr.

Við beitingu 19. greinar skulu greiðslur vegna barna til elli- og örorkulífeyrisþega samkvæmt 14. grein almannatryggingalaga reiknast sem full fjárhæð án tillits til búsetutíma.

3. Um 21. gr.

Við beitingu 21. greinar skulu félagar íslenskra lífeyrissjóða, sem stofnaðir eru samkvæmt lögum eða viðurkenndir af fjármálaráðuneytinu, taldir hafa lokið heils árs tryggingartímabili ef fyrir þá hafa á einu almanaksári verið greidd iðgjöld, er nema a. m. k. 10% af sex mánaða launum samkvæmt þeim launataxta, sem dagpeningagreiðslur atvinnuleysistrygginga miðast við.

4. Um 22. gr.

Við útreikning lífeyris samkvæmt lögum um eftirlaun til aldraðra skal viðbótarlífeyrir frá öðru norrænu landi dragast frá á sama hátt og lífeyrir frá íslenskum lífeyrissjóði.

D. NOREGUR

1. Um 5. gr.

Við ákvörðun réttar foreldris til fæðingarstyrks samkvæmt norskri löggjöf skal taka tillit til dagpeninga, sem hitt foreldrið fær samkvæmt löggjöf annars norræns lands.

2. Um 6. gr.

Þrátt fyrir ákvæði 6. greinar skulu ríkisborgarar Danmerkur, Finnlands, Íslands og Svíþjóðar, sem eru í skiprúmi á norsku skipi í utanlandssiglingum, því aðeins falla undir lögina um lífeyristryggingar sjómanna að þeir séu raunverulega búsettir í Noregi.

3. Um 10. gr.

Ákvæði almannatryggingalaganna um að iðgjöld vinnuveitenda vegna bóta til erlends ríkisborgara vegna starfa erlendis skuli því aðeins greidd að hann sé búsettur í Noregi eða í skiprúmi á norsku skipi í utanlandssiglingum á ekki við í sambandi við beitingu 7. og 8. greinar.

4. Um 12.—17. gr.

Ákvæðin í 12.—17. grein gilda ekki um bætur samkvæmt 12. kafla almannatryggingalaganna til foreldra sem ógiftir eru, fráskildir eða skildir að borði og sæng.

5. Um 18.—20. gr.

Þegar fullnaður er sá búsetutími, sem nefndur er í 18. grein, 2. málsgrein, og ákvarða skal tryggingartíma í Noregi skal búsetutími í öðru norrænu landi jafngilda búsetutíma í Noregi. Þetta gildir bæði fyrir norska ríkisborgara, sem setjast að í Noregi, og ríkisborgara annarra norrænna landa. Um norska ríkisborgara, sem taka sér búsetu í Noregi, skal það gilda, að þegar þeir hafa náð þeim lífeyrisaldri, sem þar gildir, skal búsetutími í öðru norrænu landi jafngilda búsetutíma í Noregi, án þess að krafist sé þess lágmarksbúsetutíma, sem nefndur er í 18. grein, 2. málsgrein.

6. Um 19. gr.

a) Eftirtaldar bætur frá almannatryggingunum skulu greiddar með fullri fjárhæð án tillits til búsetutíma:

1. Greiðslur vegna barna, sem fylgja lífeyri frá almannatryggingum.
2. Grunnstyrkur samkvæmt almannatryggingalögum, grein 8—2, fyrstu málsgrein a).
3. Hjálparstyrkur samkvæmt almannatryggingalögum, grein 8—2, fyrstu málsgrein b).
4. Styrkur til barnagæslu samkvæmt almannatryggingalögum, grein 10—2.

b) Við beitingu 19. greinar, 2. málsgreinar, skal sem búsetutími einnig reiknast það almanaksár, sem hlutaðeigandi nær 67, 68 eða 69 ára aldri og hefur áunnið sér stig til lífeyrisréttinda.

c) Barnalífeyrir, sem greiðist með fyrsta barni þegar báðir foreldrarnir eru látnir og nemur sömu fjárhæð og eftirlífendalífeyrir til þess foreldranna, sem í því tilfalli hefði fengið hærri þess konar lífeyri, reiknast eftir reglunum í 19. grein, 1. málsgrein, sbr. 2.—4. málsgrein.

7. Um 20. gr.

a) Uppbót á bætur frá almannatryggingunum samkvæmt lögum frá 19. desember 1969 greiðist einungis þeim, sem búsettir eru í Noregi.

b) Grunnstyrkur, hjálparstyrkur og styrkur til barnagæslu greiðist norrænum ríkisborgurum, sem búsettir eru í öðru norrænu landi en Noregi, einungis að því marki, sem leiðir af norskri löggjöf.

8. Um 21.—23. gr.

Að því er tekur til viðbótarlífeyris til norrænna ríkisborgara skal dvöl eða búseta í öðru norrænu landi jafngilda dvöl eða búsetu í Noregi.

E. SVÍÐJÓÐ

1. Um 5. gr.

Við ákvörðun réttar foreldris til foreldra-
peninga samkvæmt sænskri löggjöf skulu dag-
peningar vegna barnsburðar eða ættleiðingar
samkvæmt löggjöf annars norræns lands frá-
dregnir á sama hátt og foreldrapeningar til hins
foreldrisins.

2. Um 6. gr.

a) Sá, sem samkvæmt ákvæðum 6. greinar, 2.
málsgreinar, skal falla undir sænska löggjöf um for-
eldrapeninga vegna atvinnu á sænsku skipi, skal
eiga rétt á foreldrapeningum, jafnvel þótt barnið
sé búsett í öðru norrænu landi en Svíþjóð.

b) Ákvæði 6. greinar hafa ekki áhrif á þann rétt
til sjúkrahjálpar, sem maður á rétt á vegna innrit-
unar á sænska sjómannaskrá.

3. Um 7. gr.

Sá, sem samkvæmt ákvæðum 7. greinar skal
falla undir sænska löggjöf um foreldrapeninga, án
þess að vera búsettur í Svíþjóð, skal eiga rétt á

slíkum styrk jafnvel vegna barns, sem búsett er í
sama landi og hinn tryggði sem í hlut á.

4. Um 12. gr.

Foreldrapeningar samkvæmt sænskri löggjöf,
sem ekki eru hærri en hið tryggða lágmark, skulu
greiddir ef innflytjandanum hefur við fæðingu
barnsins eða áætlaðan fæðingartíma þess verið
tryggð aðstoð í norrænum löndum samanlagt
a. m. k. 180 undanfarandi daga.

5. Um 15. gr.

Aðstoð samkvæmt 15. grein skal, að því er Sví-
þjóð varðar, veitt öllum þeim, sem sænska sjúkra-
tryggingin tekur ekki til vegna tengsla þeirra við
sendiráð eða ræðisskrifstofu norræns lands í
Svíþjóð.

6. Um 18. gr.

Við beitingu 18. greinar skal litið á lífeyri fyrir
aldursmörk samkvæmt sænskri löggjöf sem ör-
orkulífeyri.

7. Um 19. gr.

a) Ákvæðin í 19. grein taka ekki til norrænna
ríkisborgara, sem búsettir eru í Svíþjóð og
fullnægja skilyrðum sænskrar löggjafar fyrir rétti
til sænsks almannelífeyris.

b) Viðbótargreiðslur vegna barna til al-
mannalífeyrisþega, styrkur til aðhlyningar og
styrkir vegna örorku, sem ekki eru veittir sem
uppbót á almannelífeyri, greiðast með fullri fjár-
hæð án tillits til búsetutíma.

8. Um 20. gr.

Ekki er unnt með skírskotun til 20. greinar að
greiða norrænum ríkisborgara, sem er búsettur í
öðru norrænu landi en Svíþjóð, ellilífeyri áður en
náð er almennum lífeyrisaldri, sem gildir í Svíþjóð,
styrk til aðhlyningar, eða þess konar bætur vegna
örorku, sem ekki eru víðauki við almannelífeyri.

9. Um 21. gr.

21. grein á ekki við um rétt til sjómannalífeyris
samkvæmt sænskri löggjöf.